

Welkom in Marrakech

AANKOMST IN MARRAKECH	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
MARRAKECH IN 3 DAGEN	8

Detail van een mozaïek

© beusbeus/Stock

Het is heerlijk dwalen in de smalle straten van de medina van Marrakech. © Xavier Arnau/Stock

AANKOMST IN MARRAKECH

Met het vliegtuig

LUCHTHAVEN MARRAKECH-MÉNARA

☎ 05 24 44 79 10 - www.onda.ma - 6 km ten zuidwesten van het centrum van Marrakech.

Met de taxi – Een taxi brengt u in 15 minuten van de luchthaven naar de stad. Spreek voor de rit een vaste prijs af, want de meeste chauffeurs weigeren hun meter aan te zetten voor deze rit. Reken voor een rit naar het centrum op 70 MAD (ca. € 6,50) overdag en 105 MAD 's nachts, en voor een

rit naar La Palmeraie 100 MAD overdag en 150 MAD 's avonds.

Met de bus – Er rijdt een bus van de luchthaven naar een twintigtal halten verspreid over de stad - vertrek elk halfuur, 6.15-21.15 u - enkeltje 30 MAD (ca. € 2,50), retourtje 50 MAD (ca. € 4,50). Of neem bus 11, die u in 20 minuten naar de place Jemâa el-Fna brengt (4 MAD of ca. € 0,35), u moet dan wel 40 m lopen van de luchthaven naar de bushalte.

Met de auto – Er zijn verschillende autoverhuurkantoren op de luchthaven. 📍 blz. 26.

LUCHTHAVEN ESSAOUIRA-MOGADOR

☎ 05 22 43 58 58 - www.onda.ma - 18 km ten zuidoosten van Essaouira.

Met de taxi – Een taxirit naar de stad kost u ca. 150 MAD (ca. € 13,50).

Met de auto – Op de luchthaven zijn de autoverhuurkantoren Avis, Budget en Europcar vertegenwoordigd.

📍 blz. 26.

Tussen Marrakech en Essaouira

Er rijden verschillende bussen tussen de twee steden. Reisduur: 2½-3 uur (📍 blz. 20).

Toeristenbureau

📍 blz. 14.

BUSNETWERK MARRAKECH

De bussen van maatschappij Alsa (☎ 05 24 33 52 70) verzorgen het openbaar vervoer in Marrakech en omgeving.

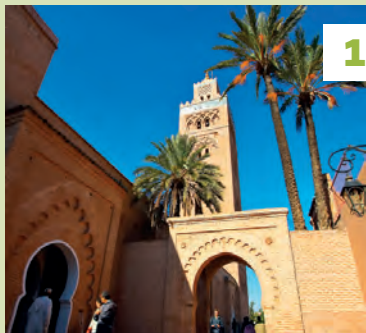
Kaartje: 4 MAD (ca. € 0,35).

Belangrijkste lijnen: de handigste buslijnen zijn nr. 1 (Jemâa el-Fna), die u van de medina naar Guéliz brengt via het hoofdpstkantoor; nr. 3, 8, 10 en 14, die tussen het trein- en busstation rijden; nr. 4, die u van Jemâa el-Fna naar de Jardin Majorelle brengt via het busstation; nr. 9, die vanaf Jemâa el-Fna langs de stadsmuren rijdt; nr. 11 (vanaf Jemâa el-Fna) en nr. 20 (vanaf Mamounia) naar La Ménara en de luchthaven.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Koutoubia★★★

Vouwkaart E4 - 📍 blz. 34

2

Place Jemâa el-Fna★★★

Vouwkaart F3-4 - 📍 blz. 42

3

De soeks★★★

Vouwkaart F3 - 📍 blz. 44

4

Tombeaux Saâdiens★★★

Vouwkaart F5 - 📍 blz. 36

5

Jardin Majorelle★★

Vouwkaart C-D1-2 - 📍 blz. 55

6

Palais de la Bahia★★

Vouwkaart G4 - 📍 blz. 38

7

De ommuring★★

📍 blz. 50

8

Mederza ben Youssef★★

Vouwkaart F3 - 📍 blz. 47

9

De ommuring en de medina van Essaouira★★

📍 blz. 62 en 64

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ Trek aan het eind van de middag naar een van de terrassen boven de **place Jemâa el-Fna** en sla het gekriool beneden gade, met allerlei handelaars, acrobaten, dansers en Gnawamuzikanten, slangenbezweerders en koks die hun eetkraam in een wip opzetten. Neem plaats bij een van de kraampjes voor het diner. 🍷 blz. 42.

♥ Maak kennis met de kunst en de cultuur van de Berbers in het **Musée berbère**. Het museum is gevestigd in de voormalige art-decovilla van de

schilder Jacques Majorelle in de Jardin Majorelle. De villa heeft een felblauwe gevel. 🍷 blz. 56.

♥ Kuier rond in de lanen met olijfbomen en geniet van de zonsondergang vanaf de vijver in **La Ménara**. In de verte ziet u de besneeuwde toppen van het Atlasgebergte. 🍷 blz. 57.

♥ Wandel door de mooie **Jardin Majorelle** met de felgekleurde ornamenten en de vele geurige planten, waaronder palmbomen, bougainvilles, cactussen en reuzenbamboe. 🍷 blz. 55.

6

© Harris / SoFood / Photonastop

Mierzoet gebak en muntthee, u ontsnapt er niet aan in Marrakech.

♥ Ga al vroeg naar de **haven van Essaouira** om de kleurrijke vissersboten te zien binnenvaren. De haven ligt aan de voet van de versterkingen. Proef er superverse gegrilde vis en wandel dan rond op de scheepswerf om de mooie houten boten te bewonderen die er worden hersteld of gebouwd. 🍷 blz. 60.

♥ Profiteer van uw verblijf in Marrakech of Essaouira om uzelf te verwennen en te ontspannen door u onder te dompelen in de rituelen van de **hamam**. 🍷 blz. 89 en 123.

♥ Maak kennis met de Gnawacultuur dankzij de **muziek** en **schilderingen** in Essaouira, ze zorgen voor een heel bijzondere sfeer in het voormalige

© S. Sylvia Kamla/iStock

Rieten manden zijn een van de vele voorbeelden van Marokkaans handwerk.

Mogador. De Gnawa hebben een unieke, boeiende kunst, die een beetje neigt naar het abstracte en waarin lokale en berbertradities zijn verwerkt. blz. 130 en 132.

♥ Bewonder het **Marokkaanse handwerk** dat eeuwenoude vakken-nis in stand houdt. U ziet gevlochten manden, tapijten, juwelen, lederwaren, aardewerk, smeedijzer, mozaïeken en inlegwerk. Snuister rond in de soeks in Marrakech en Essaouira en geniet van een kopje thee. Vergeet niet af te dingen als u koopjes wilt doen! blz. 125.

♥ Verwen uzelf met **Marokkaans gebak** (gazellehoortjes, briouat, *ghoriba* enzovoort) en neem een

voorraad mee naar huis, om thuis nog even na te genieten. blz. 80 en 134.

♥ Sta versteld van de weelderige inrichting van de **Tombeaux Saâdiens** die eind 16de eeuw werden gebouwd. De Hal met de twaalf zuilen is een meesterwerk van de Spaans-Moorse kunst. blz. 36.

♥ Dwaal op goed geluk rond in de wirwar aan overdekte steegjes in de acht eeuwen oude **soeks** van Marrakech. Sla er de handwerkers (smeden, ververs, leerlooiers, koperslagers, wevers) gade en bewonder de prachtige architectuur. blz. 44.

DE REIS VOORBEREIDEN

Formaliteiten

Als u in Marokko aankomt, moet u een formulier invullen over de duur en reden van uw verblijf en het adres waar u zult verblijven.

Identiteitspapieren – Alle onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie moeten voor een verblijf van minder dan drie maanden alleen in het bezit zijn van een geldig paspoort. Minderjarigen die alleen reizen, moeten een geldig paspoort hebben, of een identiteitskaart met een toestemming van de ouders (verkrijgbaar in het gemeentehuis of op het politiebureau).

Visum – Inwoners van de Europese Unie hebben geen visum nodig voor een verblijf van minder dan drie maanden in Marokko.

Douane – De van belasting vrijgestelde maximale hoeveelheden die u mag invoeren zijn: 4 l wijn en 1 l sterke-drink, 200 sigaretten, 50 sigaren of 250 g tabak. Een filmcamera of (groot) fototoestel moet u aangeven. Neem altijd de facturen van deze toestellen mee, de douane kan ze vragen.

Geldzaken

 'Banken', blz. 15.

Munteenheid – De officiële munteenheid in Marokko is de **dirham** (DH), onderverdeeld in 100 centiemen. In december 2018 was 1 euro ongeveer 11 dirham waard.

Opgelet: het is verboden Marokkaans geld in- of uit te voeren. Als u het land

binnenkomt, geeft u aan hoeveel geld u bij zich hebt in de vorm van bankbiljetten als het bedrag gelijk aan of hoger is dan 100.000 DH (ca. € 9000). Onthoud dat u bij het verlaten van het land niet meer dan de helft van het geld dat u tijdens uw verblijf wisselde (houd dus de bonnetjes van de wisselkantoren goed bij), opnieuw mag wisselen. Kijk voor meer informatie op de website www.douane.gov.ma.

Geld wisselen – U kunt geld wisselen op de luchthavens, in banken, in grote hotels en in wisselkantoren in de stad. De tarieven zijn het interessantst bij privébanken en bij de centrale bank (Bank al-Maghrib).

Betaalkaarten – Hotels, restaurants en grote winkels aanvaarden creditcards, vooral Visa en MasterCard, zelden American Express. Houd er wel rekening mee dat u in veel zaken een commissie van 4-5 procent betaalt als u met een creditcard betaalt. Onthoud dat de meeste aankopen in Marokko nog altijd contant worden betaald. Zowel in Marrakech als Essaouira zijn veel pinautomaten. Alleen zijn ze niet altijd gevuld. Als u dus een pinautomaat vindt die nog over een voorraad geld beschikt, haal dan meteen voldoende geld voor een paar dagen af. Informeer voor uw vertrek bij uw bank hoeveel geld u in één keer kunt afhalen en hoeveel de commissie per transactie bedraagt.

Travellercheques – Travellercheques zijn een handig betaalmiddel. Ze worden in de meeste banken en grote

hotels aanvaard en ook in sommige reisagentschappen. De meeste grote banken rekenen geen commissie als u travellercheques wisselt. Informeer ernaar voor u ze wisselt.

Met het vliegtuig

De **luchthaven Marrakech-Ménara** bevindt zich 6 km ten zuidwesten van het centrum van Marrakech, de luchthaven van Essaouira ligt 18 km ten zuidoosten van Essaouira (📍 'Aankomst in Marrakech', blz. 3).

Controleer voor u allerlei koopjes doet in de soeks, hoeveel uw bagage mag wegen op de terugreis. Houd er rekening mee dat u vooral bij lowbudgetmaatschappijen vaak een toeslag moet betalen als uw bagage meer weegt dan is toegestaan.

GEWONE LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

Air France – Vluchten van Amsterdam naar Marrakech, meestal met een tussenstop in Parijs - www.airfrance.fr

Royal Air Maroc (RAM) – Vluchten van Brussel en Amsterdam naar Marrakech, meestal met een tussenstop in Casablanca (reisduur: 5-6 uur) - www.royalairmaroc.com

LOWBUDGETMAATSCHAPPIJEN

EasyJet – Vluchten vanuit Amsterdam naar Marrakech, meestal met een tussenstop in Londen - www.easyjet.com

Ryanair – Rechtstreekse vluchten vanuit Charleroi en Eindhoven naar Marrakech (reisduur: ca. 4 uur) - www.ryanair.com

Transavia – Rechtstreekse vluchten vanuit Amsterdam en Eindhoven naar Marrakech - www.transavia.com

TUI fly – Rechtstreekse vluchten vanuit Brussel naar Marrakech en vanuit Charleroi naar Essaouira - www.tuifly.com

GOEDKOPE VLUCHTEN

Deze reisagentschappen vergelijken de tarieven van luchtvaartmaatschappijen. Sommige bieden ook hotels aan:

Airstop – www.airstop.be

Connections – www.connections.be

Ebookers – www.ebookers.com

Expedia.com – www.expedia.com

Govolo – www.govolo.nl

Skyscanner – www.skyscanner.nl

Vliegtickets.com –

www.vliegtickets.com

Vliegwinkel.nl – www.vliegwinkel.nl

Seizoenen

Vermijd **Marrakech** in hartje zomer, want dan is het er heel heet en er lopen dan bijzonder veel toeristen in de stad rond. Rond de middag valt het leven in de stad even helemaal stil. Plan een bezoek aan Marrakech daarom liever in de **lente** of aan het begin van de **herfst**, dan zijn de temperaturen een stuk aangenamer.

Bent u van plan om in **Essaouira** ook even te zonnebaden op het strand, plan uw reis dan **tussen begin mei en begin september**.

Aan de Atlantische kust heerst een heel vochtig, maar gematigd klimaat. Vooral in de winter is het aan de kust erg vochtig. Hoe verder u het binnenland in trekt, hoe continentaler het klimaat wordt. In de zomer stijgt de temperatuur vaak tot boven 40 °C, in de winter is het er meestal amper 4 °C. Het regent zelden in het binnenland van Marokko.

Het strand bij Essaouira nodigt uit tot enkele uren ontspannen.

14 Toeristische informatie

TOERISTENBUREAUS

België – Louisalaan 402 -
1050 Brussel - ☎ 02 646 63 20 - www.visitmorocco.com

TOERISTENBUREAUS IN MARRAKECH

Office de tourisme – Pl. Abdelmoumen ben Ali (Guéliz) - ☎ 05 24 43 61 31 - ma.-vr. 8.30-16.30 u.

Conseil régional de tourisme – Pl. Youssef ben Tachfine, medina - ☎ 05 24 38 52 61.

TOERISTENBUREAU IN ESSAOUIRA

Office de tourisme – 10 r. du Caire - ☎ 05 24 78 35 32 - ma.-vr. 8.30-16.30 u.

NUTTIGE WEBSITES

Nieuws – www.lopinion.ma, www.lematin.ma, www.libe.ma, www.maroc-hebdo.press.ma. Deze websites zijn alleen in het Frans.
www.marrakechpocket.com – Franstalige onlinegids met veel adressen voor overnachtingsmogelijkheden, vrijetijdsbestedingen enzovoort.
www.riads.nl – Op deze website vindt u een overzicht van de riads waar u kunt verblijven.
www.tourisme.gov.ma – Website van het ministerie voor Toerisme in Marokko. Alleen beschikbaar in het Frans en Engels.
www.travel-in-morocco.com – Op deze website (alleen in het Frans) vindt u hotels, restaurants, autoverhuurkantoren en vrijetijdsbestedingen.
www.visitmorocco.com – Website van het Marokkaans Toeristenbureau.

PRAKTISCHE INFO

Afdingen

Afdingen is een kunst en gaat gepaard met enkele regels, al gebruiken verkoper en koper vaak elk hun eigen regels. In het algemeen geldt dat het afdingen geslaagd is als beide partijen tevreden zijn met de transactie. Het is aanbevolen u vooraf goed te informeren over de waarde van het voorwerp dat u wilt kopen en voor uzelf uit te maken welk bedrag u maximaal wilt uitgeven. Houd u daar rigoureuus aan. Zo voorkomt u dat u zich toch laat meeslepen in het heetst van de strijd. Bent u tevreden over uw aankoop? Probeer dan niet te weten te komen of u toch bent overgeplaatst, want u vindt altijd wel iemand die u bevestigt dat u een geweldige aankoop hebt gedaan, ook al is het gekochte voorwerp nep. Onthoud echter dat het niet is omdat u in een Arabisch land bent, dat u absoluut overal moet afdingen. In de soeks is afdingen gebruikelijk, en vaak zelfs noodzakelijk om tot een redelijke prijs te komen, maar in boetiëks elders in de stad, waar de prijzen duidelijk zijn aangegeven, wordt het vaak als misplaatst beschouwd als u daar probeert af te dingen. Vermijd het in elk geval het werk van de Marokkanen te onderschatten door te sterk af te dingen en onder de waarde van het voorwerp te zakken. In het laagseizoen kunt u wel onderhandelen over de prijs van uw hotelkamer.

Ambassades en consulaten

Ambassade van Nederland – 40 rue de Tunis, Quartier Tour Hassan - Rabat - ☎ 05 37 21 96 00 - www.nederlandwereldwijd.nl - ma.-vr. 8.00-12.30 u en 13.30-15.00 u.

Ereconsulaat van België – Circuit de la Palmeraie - Palmeraie Golf Palace - Marrakech - ☎ 05 24 36 87 61 - www.diplomatie.be - ma., wo., vr. 9.00-13.00 u.

Banken

🕒 *'Geldzaken', blz. 12 en 'Openingstijden', blz. 20.*

Marrakech – In de medina zijn verschillende banken gevestigd rond de **place Jemâa el-Fna**, in de rue Moulay Ismaïl en in de rue Bab Agnaou. In **Guéliz** vindt u banken aan de avenue Mohammed V of de boulevard Zerkoutouni. In Hôtel Ali (🕒 *'Overnachten', blz. 92*) is een wisselkantoor gevestigd. U wordt er snel geholpen.

Essaouira – De meeste banken met een pinautomaat bevinden zich in de buurt van de **pl. Moulay Hassan**, onder andere de Banque Populaire, Banque commerciale du Maroc, Crédit du Maroc en BMCE (in de r. El Hajjali). Wafa Bank en Société Générale zijn gevestigd in de **av. Oqba Ibn Nafia**, en er is een filiaal van de Banque Populaire aan de **av. al-Massira al-Khadra** (nieuwe stad). Als de pinautomaten leeg zijn, kunt u geld wisselen in de grote hotels.

EVENEMENTENKALENDER

Jaarlijkse evenementen

🕒 Voor een overzicht van de evenementen in Essaouira neemt u een kijkje op www.essaouira.vivre-maroc.com

JANUARI

MARRAKECH

▶ **Marathon International** – De halve en hele marathon vertrekt elk jaar op de place Jemâa el-Fna. Zowel onbekende atleten als kampioenen nemen deel. www.marathon-marrakech.com

▶ **Grand Prix FIA Formule E** – Deze autorace vindt sinds 2016 plaats op het Circuit Moulay Hassan in Marrakech. De deelnemers rijden met 100 procent elektrische auto's die in 3 seconden optrekken van 0 tot 100 km/u en een maximale snelheid halen van 225 km/u. Als u van autoraces houdt, mag u dit niet missen.

APRIL

ESSAOUIRA

▶ **Printemps Musical des Alizés** – Vier dagen lang gratis concerten met klassieke muziek in Dar Souiri en bij de ingang van de Bab el Minzah. Lokt altijd veel volk.

MEI-JUNI

ESSAOUIRA

▶ **Festival van Gnawa en Wereldmuziek** – Gedurende drie of vier dagen zijn er op de place Moulay Hassan en voor de stadspoort Bab Marrakech optredens. De straatoptredens kunt u gratis bijwonen. Er is ook een symposium over de Gnawamuziek

(*gnaouie*) en de *lila*, een geheel van rituelen. www.festival-gnaoua.net

MARRAKECH

▶ **Marrakech du Rire** – Humoristisch festival dat vijf dagen duurt. Jamel Debbouze en zijn vrienden vestigen zich elk jaar tussen eind mei en eind juni tijdelijk in Marrakech voor 'MDR', zoals dit festival kortweg wordt genoemd. Vijf dagen lang kunt u schaterlachen en nieuwe nationale en internationale comedians ontdekken, vijf dagen lang leeft Marrakech op het ritme van het gelach van de toeschouwers. www.marrakechdurire.com

JULI

MARRAKECH

▶ **Festival National des Arts Populaires** – Het nationaal volkskunstfestival biedt een gevarieerd programma zang en dans binnen de muren van het Palais el-Badi. Het festival eindigt met een optocht van Jnane Harti naar de place Jemâa el-Fna. Het lokt veel bezoekers dankzij het veelzijdige aanbod, de kwaliteit en de authenticiteit.

OKTOBER

ESSAOUIRA

▶ **Festival international des Andalousies atlantiques** – Tijdens dit cultureel evenement komen verschillende disciplines aan bod. Het lokt zowel kunstenaars als intellectuelen uit Marokko, Spanje, Portugal, Mexico en Brazilië met een veelzijdig programma: concerten, artistieke workshops, symposia, tentoonstellingen enzovoort. De concerten vinden plaats

Op de place Jemâa el-Fna brengen straatmuzikanten, zoals deze Gnawamuzikanten, leven in de brouwerij.

op de place Moulay Hassan, bij de haven en in enkele riads.

NOVEMBER MARRAKECH

► **Semaine du Film Européen** – (half november). Dit filmfestival bestaat al meer dan twintig jaar in Marokko. Het brengt culturen en volkeren aan weerskanten van de Middellandse Zee samen. Het is een moment van uitwisselingen en ontdekkingen. De films zijn doorgaans heel toegankelijk. www.filmeuropeen-maroc.com

DECEMBER ESSAOUIRA

► **Festival Jazz sous l'Arganier** – (eind december). Andalusische muziek, jazz en ook blues en salsa hebben wel wat Afrikaanse kenmerken geërfd. Dit 'jazzfestival onder de arganboom' is een eerbetoon aan dat gemeenschappelijke erfgoed. Muziek liefhebbers zullen door het dolle heen zijn met deze ontdekking. De stad van de passaatwind leeft dan een tijdje op het ritme van deze diverse klanken.

HET ZUIDELIJKE DEEL VAN DE MEDINA ★★★

Het zuidelijke deel van de medina begint aan de avenue Mohammed V en de place Jemâa el-Fna (en staat sinds 1985 op de Werelderfgoedlijst van de Unesco). Hier bevinden zich enkele van de bekendste gebouwen van Marrakech, zoals de Koutoubiamoskee met de beroemde minaret, de prachtige stadspoort Bab Agnaou en het Palais de la Bahia.

► **Bereikbaarheid:** Vanaf de place Jemâa el-Fna bereikt u de Tombeaux Saâdiens en de omliggende bezienswaardigheden via de rue Riad Zitoun el-Kédim en de place des Ferblantiers. Als u zich nog buiten de medina bevindt, gaat u het beste via de stadspoort Bab Agnaou de medina in.

Uitneembare vouwkaart E-G4-5.

► **Aanrader:** Verken deze buurt bij voorkeur te voet en wees niet bang om te verdwalen in de wirwar van straten.

34

Koutoubia ★★★

Vouwkaart E4 – Ten zuidwesten van de place Jemâa el-Fna - alleen toegankelijk voor moslims.

De minaret van deze moskee is al bijna net zo bekend als de Eiffeltoren. De moskee dankt haar naam Koutoubia aan de vele boekhandelaren die ooit rond de moskee waren gevestigd (afgeleid van *al-koutoubiyyin*: 'boekhandelaren'). Het is een meesterwerk van de Spaans-Moorse stijl. Het prachtige gebouw werd gebouwd in opdracht van sultan **Abd al-Mu'min** van de Almohadendynastie, die het paleis van Aboe Bakr van de Almohadendynastie liet afbreken en in de plaats daarvan deze moskee liet bouwen. De kleinzoon van de sultan, Abu Yusuf Yaqub al-Mansur, vervolledigde de moskee met de 69 m hoge **minaret**, met daarop vier koperen bollen waarvan

de grootste een diameter van 2 m heeft. Volgens de legende zijn de vier bollen afkomstig van de gouden juwelen van Zineb, de charmante echtgenote van Yusuf ibn Tashfin. De vier zijden van de minaret, die trouwens model stond voor het Giralda in Sevilla, werden voorzien van andere versieringen, waaronder bloemenmotieven en verfijnd maaswerk. De top van de toren is versierd met fijne merloenen en voorzien van een fries met zellige (mozaïekwerk) in wit en turkoois.

Bab Agnaou ★

Vouwkaart E5 – Yaqub al-Mansur ging langs deze stadspoort uit de tijd van de Almohaden naar de kashba. De naam van deze poort kun je letterlijk vertalen als 'de ram zonder hoorns', wat leidde tot het ontstaan van allerlei

Niet-moslims kunnen de Koutoubiamoskee uitsluitend langs de buitenkant bewonderen. © takepicsforfun/iStock

De zalen met Saadi graftomben zijn prachtig gedecoreerd.

legenden. Waarschijnlijk sierden ooit twee torens (als hoorns) de poort, maar die zijn ondertussen verdwenen.

Mosquée el-Mansour

Vouwkaart F5 – Bereikbaar via de Bab Agnaou. Alleen toegankelijk voor moslims.

Deze moskee wordt ook de ‘**Moskee van de kashba**’ genoemd. **Yaqub al-Mansur** liet dit heiligdom eind 12de eeuw bouwen om de kashba te voorzien van een moskee. Het gebouw werd in 1574 gedeeltelijk vernield door een explosie. Na de restauratie zag het gebouw er anders uit. De nogal massieve minaret is voorzien van mooi geruit loofwerk en een fries met groene tegeltjes. Van de oorspronkelijke

moskee zijn slechts weinig elementen overgebleven.

Tombeaux Saâdiens ★★★

Vouwkaart F5 – Trek een halfuur uit - rechts van de Mosquée el-Mansour leidt een smalle gang in de muur naar de ingang van de tomben - dag. 8.30-11.45 u, 14.30-17.45 u - 10 DH (ca. € 0,90).

Deze graftomben zijn een overblijfsel van de Saadi-dynastie, waarvan de geschiedenis wel een soap lijkt waarin veel doden vallen en verraad schering en inslag blijkt. Alle slachtoffers van deze intriges liggen in deze mausolea, die in de 16de eeuw werden gebouwd door Ahmad I al-Mansur. Toen sultan Ismail ibn Sharif uit de Alaoui-dynastie een

eeuw later aan de macht kwam, durfde hij de tomben niet af te breken, maar hij bouwde er een muur omheen, zodat ze alleen nog via de moskee toegankelijk waren. In 1917, toen men per toeval de tomben ontdekte, werd een extra ingang voorzien voor niet-moslims. De hoge, donkere gang leidt naar een bekoorlijke begraafplaats, een ware oase van rust waar de pastelkleurige stokrozen, paarse bougainvilles en rode hibiscus voor een beetje kleur zorgen. De tomben bevinden zich aan weerskanten van de begraafplaats. Witte muren wisselen af met fijn bewerkte materialen, zoals pleisterwerk en plafonds en balken in bewerkte cederhout. Het belangrijkste mausoleum (*aan de linkerkant als u binnengaat*) omvat drie zalen. In de **Salle du mihrab** (zaal van de bidnis), met daarin vier marmeren zuilen, liggen vooral kinderen begraven. In de 18de eeuw werden er ook graven van leden van de Alaoui-dynastie toegevoegd. Bewonder de mihrab en de massieve cederhouten deuren waarop Koranverzen staan geschreven. De tweede zaal is een meesterwerk van de Spaans-Moorse kunst. Ze omvat **twalf zuilen** in marmer van Carrara. Ze ondersteunen een fijn bewerkte en vergulde **cederhouten koepel**. In de drie graven in het midden ligt het stoffelijk overschot van Ahmad I al-Mansur, zijn zoon en kleinzoon, terwijl de andere familieleden onder aan de muren rusten. Ten slotte is er de rijkelijk versierde **zaal van de drie nissen**, met daarin de graven van de kinderen, vrouwen en concubines van de prins. Midden in de tuin staat nog een mausoleum, de **koebba van Lalla Messaouda**, de zeer vereerde moeder van Ahmad I al-Mansur. Naast het

binnenplein kregen de trouwste bedienden en soldaten een laatste rustplaats.

Palais el-Badi ★

Vouwkaart F4-5 – *Trek een halfuur uit - volg op de place des Ferblantiers de de wegwijzer naar het paleis, u bereikt het via het steegje rechts - dag. 8.00-17.00 u - rondleiding in het paleis 10 DH (ca. € 0,90); combinatiekaartje met de mimbar 20 DH (ca. € 1,80).*

De geschiedenis van het Palais el-Badi is er één van hoogte- en dieptepunten. Nadat de Saadi-koning **Ahmad I al-Mansur** in 1578 de Portugezen versloeg in de Slag om Alcazarquivir, ook de Slag der Drie Koningen genoemd, besloot hij een sprookjespaleis te bouwen. Het omvat **360 kamers, 20 koepels, een binnenplaats van 135 x 110 m, een vijver van 90 x 20 m...** Om de grootheidswaanzin compleet te maken, werden alleen luxueuze materialen gebruikt, zoals Italiaans marmer, onyxmarmer uit Indië en graniet uit Ierland. De kroniekschrijvers uit die tijd noemden het een wonder in de moslimwereld. Maar er stond het paleis een triest lot te wachten. In 1683 brak de sultan Ismail ibn Sharif van de Alaoui-dynastie het paleis af om het koninklijk paleis in Meknes te versieren. En zo werden 25 jaar opbouw tenietgedaan door 10 jaar afbraak. Nu bestaat het Palais el-Badi alleen nog uit een immense omwalling van stamperde met kantelen waarop ooievaars hun nesten bouwen. Binnen staan sinaasappelbomen en johannesbroodbomen rond de waterbekkens. Maar alleen al door de afmetingen van

UIT ETEN

In **Marrakech** kunt u in de wijk Guéliz in veel cafés een snel ontbijt nemen. Als u wilt eten in een gastronomisch restaurant, is reserveren aanbevolen, vooral voor het diner. In B&B's kunt u ook vaak dineren, maar alleen na reservering. In **Essaouira** staat vooral vis op het menu. Verser vindt u hem bijna nergens. Ga in beide steden zeker een keer eten in een van de vele kleine eettenten in de **medina** of de **soeks**. U deelt er waarschijnlijk een tafel met andere gasten, ideaal om de plaatselijke sfeer op te snuiven. Een goed adres herkent u aan de drukte.

 'Meer weten over Marrakech/ Gastronomie', blz. 133.

 *Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. **1**). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. De adressen*

in Essaouira staan aangeduid op de detailkaarten blz. 62 en 63.

Medina

MINDER DAN 50 DH (€ 4,50)

3 **Café-crèmerie Toubkal** – **F4** – 46-48 pl. Jemâa el-Fna - ☎ 05 24 44 22 62 - dag. 9.00-23.00 u. Een van de beste goedkope adressen aan de place Jemâa el-Fna. U eet er eenvoudige gerechten, zoals salades, grillgerechten, tajines en couscous. Omstreeks 16.00 u serveert men er harira (traditionele, gebonden soep). Proef er de zelfgemaakte yoghurt of het oosterse gebak. U kunt er ook uitgebreid ontbijten met Marokkaanse pannenkoeken en vers vruchtensap.

6 **Earth Café** – **F4** - Derb Zawak, r. Riad Zitoun el-Kédim - ☎ 06 61 28 94 02 - www.earthcafemarrakech.com. Dit is zonder twijfel het enige vegetarische restaurant in Marrakech. De gerechten met natuurlijke producten zullen zelfs verstokte vleeseters bekoren. De dagschotels worden aangekondigd op de spiegel in de gezellige eetzaal met warme kleuren. Ook boven mooie eetzalen en er hoort een winkel met streekproducten bij (specerijen, olie). **Place Jemâa el-Fna** – **F3** - dag. van de avondschemering tot middernacht ongeveer. Hier moet u minstens eenmaal tijdens uw verblijf dineren. Niet zozeer voor de uitstekende gerechten, vooral vanwege de sfeer die er hangt. Kuier langs de eetkraampjes tot u iets naar uw gading vindt: salades en

ZO ORIËNTEERT U ZICH IN MARRAKECH

In de medina verdwaalt u snel. Daarom vermelden we bij de adressen telkens de naam van het steegje (derb) waarin het is gevestigd, daarna de naam van de straat waarvan het steegje een zijstraat is en indien nodig de wijk. Verdwaalt u toch, vraag dan de weg aan een winkelier.

De place Jemâa el-Fna verandert 's avonds in één groot openluchrestaurant.

OVERNACHTEN

In **Marrakech** zijn in de **medina** veel goedkope **hotels** en honderden **riads** die werden omgevormd tot B&B. Het is minder interessant om te overnachten in de wijken Guéliz (in de nieuwe stad) en Hivernage. Daar bevinden zich vooral grote hotels die veel groepen lokken. In **Essaouira** vormen de charmehotels en bekoorlijke riads een absolute troef van de stad. Er zijn meestal minder dan twintig kamers. Zeker tijdens festivals en in de zomer is reserveren noodzakelijk. Houd er rekening mee dat de meeste hotels hun prijzen met ongeveer 15 procent verhogen tijdens het Gnawafestival (in juni).

De prijzen zijn voor een tweepersoonskamer zonder ontbijt (als dat toch inbegrepen is, staat dit vermeld) tijdens het hoogseizoen.

 Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. De adressen in Essaouira staan aangeduid op de detailkaarten blz. 62 en 63.

Medina

HOTELS

TUSSEN 150 EN 300 DH (€ 15-27,50)

10 **Hôtel El Atlal** – **F4** - 48 r. de la Recette - ☎ 05 24 42 78 39 - 16 kamers - 200 DH - geen ontbijt mogelijk - - Een uitstekend adres voor wie

een klein budget heeft. Eenvoudig, licht en goed onderhouden hotel met goede kamers. Vriendelijke ontvangst. Jammer genoeg is er geen terras.

4 **Hôtel Central Palace** – **F4** - 59 derb Sidi Bouloukat, r. Bab Agnaou - ☎ 05 24 44 02 35 en 06 61 58 27 65 - 39 kamers - - kamer met badkamer vanaf 250 DH, met gemeenschappelijke badkamer 150 DH, ontbijt 25 DH (ca. € 2,30) - reserv. aanbevolen. Dit hotel vlak bij de place Jemâa el-Fna zal iedereen bekoren. U wordt hartelijk ontvangen in een sfeervol pand en de prijzen zijn redelijk. Mooi interieur met harmonieuze kleuren waarin beige en groen de hoofdrol spelen. De kamers liggen rond een patio. De helft van de kamers beschikt over een eigen badkamer. Sommige kamers zijn uitgerust met airco en een tv.

TUSSEN 300 EN 500 DH (€ 27,50-45)

1 **Hôtel Ali** – **E4** - r. Ismail ibn Sharif - ☎ 05 24 44 49 79 - www.hotel-ali.com - 39 kamers -   - zonder ontbijt 300 DH, met ontbijt 350 DH. Dit lichte en kleurrijke hotel bevindt zich op amper 50 m van de place Jemâa el-Fna. Het hotel werd enkele jaren geleden grondig gerenoveerd en biedt nu eenvoudige maar onberispelijk schone kamers, waaronder enkele familiekamers. Vraag een kamer met balkon of aan de binnentuin (die zijn rustiger). Marokkaanse salons en een mooi terras met uitzicht op het plein. Wisselkantoor en reisagentschap.

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Amine Bajeddi/Shutterstock.com
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Marrakech & Essaouira Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Séverine Fauchille, Léonie Piraudeau (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Dominique Barouche, Éric Boucher, Tiphaine Cariou, Michel Dusclaud, Éric Fottorino, Gilles Guérard, Anne Lagarde, Anne Ledet, Philippe Longin, Clément Mathieu, Emmanuelle Souty, Delphine Storelli, Yves Traynard
Cartografie	Thierry Lemasson, Costina-Ionela Tarcea Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2016 TomTom. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Dominique Auclair, Cristian Catona, Hervé Dubois, Maria Gaspar, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Sophie Roques, Marie Simonet

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2019

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl
---------------------	---	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2019/45/129 - NUR 516 - ISBN 978-94-014-5723-1